

YALMAN İÇİN..

Evet
Hayır

OKTAY AKBAL

Ahmet Emin Yalman da çıkıp gitti dünyamızdan. Türk basınının en yaşlı yazarı, gazetecisi... Vakit, Tan, Vatan, Hür Vatan, Hareket işte çıkardığı gazeteler. Yazdığı başyazılar on binleri bulur. Ta Mütarekeden bu yana sürdürülen bir canlı gazetecilik yaşamı. Altmış beş yıl bu heyecanı yitirmemek on sekiz yaşında bir stajyer muhabir hevesi, isteğiyle çalışmak... Bu herkesin yapacağı, başaracağı şey değildir. Tek Yalman'dı böyle olan. Örnek bir gazeteciydi bu açıdan. Başyazar olarak, yazar olarak, gazete patronu olarak bir sürü kusuru, eksikliği, yanlışı bulunabilir, ama gazete muhabirliğinin, röportajcılığının gelmiş geçmiş en başarılı örneklerinden biri olduğunu kimse yadsıyamaz.

Yalman yetmiş yaşında, seksen yaşında bile gerçek bir gazeteciymiş. Bir haberi almak, yetiştirmek, en kısa çizgileriyle yazmak onun işiydi. Başyazar olarak sözü biraz uzatırdı, ama muhabir olarak bir haberi en özlü biçimde okura sunmasını, daha doğrusu haberi kaynağından ele geçirmesini, sonuna dek izlemesini herkesten iyi başarırdı. Dış gezilerine ait kitaplarında, gözlemleri, izlemleri en kısa, en önemli yerleriyle anlatmanın örnekleri vardır. Son yıllarda yayımlanan dört ciltlik «Gördüklerim ve Geçirdiklerim» adlı anıları da gerçek bir gazeteci üslubunu taşır. Geçmişteki olayların yansıtılmasında, yorumunda hiç bir zaman sözlü uzatmaz. Başka biri olsa yetmiş yıllık anıları sonsuz ciltler halinde uzatabilirdi, ama Yalman dört ciltte yaşamının en önemli, en özlü, en anlamlı, en kalıcı anılarını vermeyi başardı.

Yalman özgür bir kafaya sahipti. Batılı anlamda liberaldi. Belirli bir ölçüye kadar her türlü görüşün, düşüncenin serbestçe tartışılmasından yanaydı. Kendi gazetesinde bile bu hoşgörüyü gösterirdi. Uzun yıllar Vatan'da fıkra yazdım, birçok konularda başyazar Yalman'la aynı düşüncede, görüşte degildik. Özellikle öztürkçe konusunda... O, başyazarında bizim görüşlerimize karşı çıkardı, bense kendil sütunumda başyazarın bu konudaki düşüncelerini eleştirirdim. Yalman gazetesinin bir özgür düşünce forumu olmasını isterdi. Fıkra yazarları arasında tartışma yapılabilir, aynı gazetede iki yazar birbirine karşı görüşler ileri sürebilirdi. O, bağnazlığa, her türlü dar görüşlülüğe karşıydı. İnandığını sonuna dek savunur, inanmadığını da açıkça yazardı. Bunu gerçek bir gazeteci olarak yapardı. Basın özgürlüğü bunu gerektirirdi, Batılı kafa bunu gerektirirdi. Okurları aydınlatmak ancak doğruyu, inandığını yazmakla olurdu da ondan...

«Doğruya doğru - İğriye iğri». Buydu Yalman'ın ve gazetesinin yöntemi. Köy Enstitülerini savunurken, Nâzım Hikmet davasının yeniden görülmesini isterken, yobazlığa karşı çıkarken, çok partili düzenin kaçınılmaz olduğunu söylerken, kurucularından biri sayıldığı Demokrat Parti'yi on yıl sonra bir diktatörlük heveslisi olarak görünce onunla savaşmak gerektiğine inanır, kaleminin olanca gücüyle bu davaya kendini verirken, hep bu yöntem uygulamıştır: Doğruya doğru, iğriye iğri... Bunu kendi bakış açısından, inançları, düşünceleri açısından yaptı. Bazan yanıldı, aldandı, ama hiç bir zaman politik savaşlarından özel bir çıkar beklemedi. Ne milletvekilliği, ne bakanlık, ne elçilik, ne şu, ne bu... O gazeteciymiş, gazeteci olarak kaldı. Gazeteci olarak da öldü. Anısı basın tarihimizde yaşayacaktır.

Taha Toros Arşivi

* 0 0 1 6 4 0 0 3 1 0 1 0 *